

Odder
Kommune

Aftale om Budget 2020

Indgået den 15. oktober 2019 mellem

Venstre
Det Konservative Folkeparti
Dansk Folkeparti
Det Radikale Venstre

Venstre

Lone Riis

Uffe Jensen

Det Konservative Folkeparti

Martin Mikkelsen

Niels Rosenbergt

Dansk Folkeparti

John Rosenhøj

Det Radikale Venstre

Kresten Bjerre

Budgetaftale med fokus på velfærd, udvikling og økonomisk bæredygtighed

INDLEDNING

Den 15. oktober 2019 er der indgået en aftale om Odder Kommunes budget for 2020 - 2023.

Budgetaftalen beskriver de indholdsmæssige og økonomiske rammer for 2020 og budgetoverslagsårene 2021 – 2023.

Med aftalen følges der op på de investeringer, som er påbegyndt med udgangspunkt i Odder Kommunes udviklingsplan for 2018 – 2022. Investeringer som skal bidrage til det gode liv, vækst og udvikling og økonomisk bæredygtighed.

Odder Kommunes aktive bosætningspolitik og gode samarbejde med erhvervslivet betyder, at Odder kommune er en kommune, man gerne vil bo, leve og drive virksomhed i.

Odder Kommune er en vækstkommune. Befolkningstilvæksten er over landsgennemsnittet, og der er fortsat stor efterspørgsel efter boliger og erhvervsjord.

Den fortsatte udbygning og udvikling af Odder Kommune nødvendiggør et passende økonomisk råderum. Odder Kommune vil også de kommende år arbejde med at skabe og hjemtage effektiviseringsgevinster, med henblik på at fastholde et økonomisk råderum de kommende år. Et råderum, som partierne bag budgetaftalen er enige om, skal anvendes til investeringer i bosætning, infrastruktur, sundhed, velfærd, klimaet, grøn omstilling og bæredygtighed.

TILTAG OG INDSATSER I BUDGETAFTALEN FOR 2020

Den demografiske udvikling i Odder Kommune betyder, at der i de kommende år vil være flere plejkrævende ældre og flere små børn. Flere borgere vil derfor have brug for velfærdsydelser. Partierne bag budgetaftalen er enige om, at der i budgettet fortsat afsættes penge til det demografiske udgiftspres, og at der samtidig gives mulighed for udvikling af kernevelfærden.

Befolkningstilvæksten betyder øgede skatteindtægter. De øgede skatteindtægter dækker dog ikke de stigende udgifter til flere plejkrævende ældre, oprettelse af nye dagtilbud og øget efterspørgsel efter velfærd. I budgettet afsættes gennemsnitlig 5,9 mio. kr. årligt til flere plejkrævende ældre, flere 0-5 årige og stigende efterspørgsel efter sundhedsydelser.

For at tilvejebringe den tilstrækkelige finansiering er partierne bag budgetaftalen derfor enige om, at der er behov for prioriteringer og en fortsat udvikling og effektivisering af de kommunale opgaver. Det er af stor betydning, at brugere, borgere og medarbejdere inddrages heri.

1. DAGTILBUD TIL 0-5 ÅRIGE.

Efter en årrække med et faldende antal 0-5 årige, er der igen et stigende antal nyfødte og tilflytning af børnefamilier.

For at imødekomme efterspørgslen efter kommunale dagtilbud, afsættes der 25 mio. kr. til en ny daginstitution i Odder vest til 110 børn, samt oprettelse af en række midlertidige dagtilbud indtil daginstitutionen er klar til ibrugtagen i foråret 2022.

Det er afgørende, at alle børn får en god start på livet, og derfor er et velfungerende dagtilbud afgørende.

Partierne bag budgetaftalen er enige om, at drøfte den fremtidige normering, og kvalitet i dagtilbuddene. Disse drøftelser afventer finanslovsvedtagelsen for 2020. En finanslov der forventelig vil indeholde fastlæggelse af minimumsnormeringer mm.

2. GOD OG VÆRDIG ÆLDREPLEJE.

2.1 Flere ældre betyder stigende udgifter til sundhed og omsorg.

Antallet af ældre har været stigende, og vil også stige de kommende år.

Stigningen betyder flere plejkrævende borgere, hvilket øger behovet for fortsat udvikling af sundheds- og omsorgsområdet.

I 2020 øges budgettet til ældreplejen med 3,4 mio. kr. som følge af stigningen i antallet af ældre.

2.2 Indsats målrettet ensomme ældre.

Med udgangspunkt i økonomiaftalen mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi i 2020, afsættes 455.000 kr. årligt til at understøtte arbejdet med at opspore ensomme ældre og bekæmpe ensomhed og tab af livsmod.

2.3 Værdighedsmilliarden bliver til værdig ældrepleje.

Værdighedsmilliarden, som folketinget afsatte fra 2016, er fra 2020 omlagt til særtilskud.

Omlægningen ændrer ikke på de midler, som tildeles ældreområdet, idet budgettet til ældreområdet er forhøjet med 4.874.000 kr. til værdig ældrepleje.

Sundheds-, Social- og Forebyggelsesudvalget fastlægger, hvorledes de afsatte midler til bekæmpelse af ensomhed og værdig ældrepleje anvendes.

Udvalgets arbejde med disse tiltag tager udgangspunkt i den af Byrådet vedtagne værdighedspolitik.

2.4 Udbygning af fælleslokaler på Stenslundcentret.

I forbindelse med, at der i sommeren 2020 tages 30 nye plejeboliger i brug ved Stenslundcentret, afsættes i 2020 3,5 mio. kr. til udbygning af fællesbygningen samme sted.

Udbygningen af fælleshuset skal give mulighed for, at afholde arrangementer som sangkor, værksteder, gudstjenester, banko, underholdning, demensgrupper, pårørendegrupper, dans, træning m.m.

Endvidere skal udbygningen give mulighed for fremover at kunne fortsætte de faste traditioner som påskefrokoster, høstfester, Mortens aften, julefester m.m.

3. FOLKESKOLEN.

3.1 Børne- og Ungepolitikken.

Der afsættes 2 mio. kr. fra 2020 til målrettede indsatser, der styrker skolernes arbejde med at nå visionen om livsduelige børn og unge, der inkluderer hinanden, og som hver især er en betydningsfuld del af fællesskabet.

Skolerne får hermed bedre muligheder for at prioritere tid til at styrke elevernes selvværd og udvikling gennem flere løbende samtaler mellem den enkelte elev og lærer/pædagog. Samtidig afsættes der ressourcer til, at styrke forældresamarbejdet i de enkelte klasser, fordi den fælles opgave mellem skole og hjem om elevernes udvikling og trivsel er meget væsentlig for, at alle elever kan indgå i et inkluderende fællesskab.

Der bliver også flere muligheder for at styrke de mindste elevers læring, udvikling og trivsel gennem flere holddelingstimer på de mindste årgange.

De 2 mio. kr. prioriteres inden for følgende 3 områder:

Barnets stemme.

Skolerne sikres bedre muligheder for at prioritere tid til at styrke elevernes selvværd og udvikling gennem flere løbende samtaler mellem den enkelte elev og lærer/pædagog. Alle elever skal hvert år have mindst ½ times individuel samtale med deres lærer/pædagog. Elevsamtalerne skal bidrage til, at den enkelte elev bliver set, hørt og oplever indflydelse på egen læring, udvikling og trivsel.

Samarbejde hele vejen rundt om barnet: forældresamarbejde.

Der afsættes ressourcer til at styrke forældresamarbejdet i de enkelte klasser, fordi den fælles opgave mellem skole og hjem om elevernes udvikling og trivsel er meget væsentlig, for at alle elever kan indgå i et inkluderende fællesskab.

I alle klasser på skolerne øges skole-hjemsamarbejdet med 25 timer pr. år. Skolebestyrelserne udmønter konkret, hvilke indsats der skal styrkes i klasserne.

Holddeling i de mindste klasser.

Skolerne får bedre muligheder for at arbejde med holddeling i de mindste klasser. Det skal sikre, at den enkelte elev får de bedste muligheder for en god skolestart med gode faglige kundskaber i dansk og matematik.

Skolebestyrelserne udmønter konkret holddeling på 1.-3. årgang.

3.2 Nye devices til folkeskolen.

IT er i dag en vigtig del af det samfund, børn og unge vokser op i. Folkeskolen skal derfor bidrage til at styrke elevernes digitale dannelse og kompetencer.

Siden 2012 har elever og lærere benyttet sig af PC'er og iPads som digitale læringsmidler. Siden er der sket en løbende udskiftning heraf.

Fra 2020 afsættes årligt 2.240.000 kr. til indkøb af nye devices til folkeskolen. Beløbet omfatter endvidere udgifter til vedligeholdelse, opbevaringsmuligheder, kompetenceudvikling mm. Anskaffelse og anvendelse af nye devices skal ske på baggrund af Børne-, Uddannelses- og Kulturudvalgets beslutning herom den 16. september 2019.

3.3 Nedskrivning af folkeskolernes underskud.

Vestskolen, Skovbakkeskolen og Landsbyordningerne har gennem de senere år oparbejdet et underskud på 9,4 mio. kr. ved udgangen af 2018.

Partierne bag budgetaftalen er enige om, at arbejdet med Børne- og Ungepolitikken blandt andet vanskeliggøres af det opsamlende underskud.

På baggrund af 2. budgetopfølgning for 2019 og Økonomi- og Erhvervsudvalgets beslutning om at yde skolerne en tillægsbevilling i 2019 på 962.000 kr. som kompensation for kapacitetstilpasning, forventes budgettet for 2019 overholdt.

Nedskrivningen af gælden tager derfor udgangspunkt i underskud ved regnskabsafslutningen for 2018. Skolernes underskud nedskrives til den fastlagte grænse for overførsel af underskud mellem årene på 1,2 mio. kr. for hver skole.

Vestskolens underskud nedskrives fra 2.427.000 kr. til 1.200.000 kr.

Parkvejens skoles underskud nedskrives fra 4.219.200 kr. til 1.200.000 kr.

Landsbyordningernes underskud nedskrives fra 2.573.200 kr. til 1.200.000 kr.

Den samlede nedskrivning af underskud udgør 5.619.000 kr. Nedskrivningen vil påvirke kassebeholdningen, hvilket delvist modvirkes af en reserve på 3,0 mio. kr., som er beskrevet under pkt. 15.

Partierne bag aftalen er samtidig enige om, at skolerne i lighed med de øvrige institutioner, afdelinger m.fl., skal gennemføre effektiviseringer på 1 % i 2020 og 0,75 % fra 2021.

4. EN STYRKELSE AF DEN NÆRE SUNDHED.

Det nære sundhedsvæsen er en væsentlig del i at det samlede danske sundhedsvæsen. Med et stigende antal ældre og flere borgere med kronisk sygdom ønsker Odder Kommune at styrke det nære sundhedsvæsen gennem øget samarbejde og flere sundhedsaktører og funktioner i VitaPark.

Samarbejde og tilgængelighed skal sikre et højt kvalificeret, nært og integreret sundhedstilbud med et stærkt fundament og effektiv ressourceudnyttelse. Aktører fra hospital, kommune og praksissektor skal udøve deres arbejde fra ét og samme sted. De indbyrdes relationer og samarbejde skal sigte på at opnå de bedst mulige sundhedsmæssige effekter for borgere og patienter.

Der arbejdes videre med udarbejdelse af et projekt på 4.400 etagemeter sundhedshus.

Projektet skal efterfølgende drøftes og godkendes af Byrådet.

Projektet er afhængig af, at Social- og Indenrigsministeriet giver deponeringsfritagelse ved indgåelse af leasingaftale på 36 mio. kr. vedrørende lejemål til de alment praktiserende læger i sundhedshuset.

Til etableringen af de kommunale faciliteter i sundhedshuset afsættes 32,5 mio. kr. i perioden 2019 – 2023. Staten har bevilget et tilskud til projektet på 11,1 mio.kr.

5. TVÆRGÅENDE FOREBYGGELSE.

Stadig flere børn og voksne rammes af en psykiatrisk lidelse, og flere borgere med komplekse udfordringer søger hjælp hos kommunen.

For at skabe en mere sammenhængende indsats for disse borgere, afsættes en pulje på 750.000 kr. årligt til forebyggende indsatser på tværs af Børne-, Uddannelses- og Kulturudvalget, Arbejdsmarkedsudvalget og Sundheds-, Social- og Forebyggelsesudvalget. Puljen forankres i Sundheds-, Social- og Forebyggelsesudvalget.

6. BÆREDYGTIGHED OG KLIMAINDSATS.

Partierne bag budgetaftalen er enige om, at den grønne og bæredygtige omstilling skal prioriteres højt. Med budgetaftalen igangsættes en række initiativer.

6.1 Grøn og bæredygtig udvikling.

Odder Kommune arbejder ambitiøst og langsigtet med grønne tiltag, bæredygtighed og klimaindsats.

Byrådet har besluttet at arbejde med en række af FN's verdensmål i denne byrådsperiode. De udvalgte mål inden for bæredygtighed og klimaindsats omfatter:

- Mål nr. 11: Bæredygtige Byer & Lokalsamfund.
- Mål nr. 12: Ansvarligt Forbrug & Produktion.
- Mål nr. 13: Klimaindsats.

Indsatsen for en bæredygtig profil, klimatilpasninger og nedbringelse af energiforbruget er påbegyndt og vil fortsat indgå i de kommende års budgetprocesser.

Der er i 2019 afsat 2,5 mio.kr. til udarbejdelse af diverse handleplaner, beskrivelser, registreringer og nye regulativer inden for nye grønne tiltag.

Handleplanerne skal omsættes til konkrete initiativer for at sikre natur, biodiversitet, miljø og grøn omstilling. Odder Kommune vil bidrage til realisering af FN's verdensmål og til regeringens 70 % mål for reduktion af CO2 i 2030. Til den grønne omstilling afsættes yderligere 1,5 mio. kr. i 2020. Puljen er ud over de 4 mio. kr. der er afsat på Miljø-, Teknik- og Klimaudvalgets budget i perioden 2020-2023.

§17-4 udvalg til opfyldelse af Klimalovens målsætninger for Odder Kommune.

Der nedsættes et §17-4 udvalg, der skal komme med forslag og initiativer, som betyder, at Odder Kommune kan leve op til den klimalov, der forventes vedtaget inden længe.

Udvalget skal sætte Odder Kommune i stand til at tage markante skridt frem mod at reducere udledningerne, leve op til en bæredygtig udvikling, sætte mål for den grønne omstilling og tilpasse sig de forandringer, som uvægerligt vil komme. Udvalget skal konkret forsøge at omsætte den nye klimalovs målsætninger til pejlemærker for det gode liv i Odder Kommune.

Alle skal inddrages i arbejdet, både politikere, borgere og virksomheder.

Udvalget sammensættes af 3 medlemmer fra byrådet, repræsentanter for erhvervslivet, forsyningsselskaberne, RenoSyd, de grønne organisationer, skolerne, ungebyrådet m.fl.

Formand for §17-4 udvalget er Kresten Bjerre. Endvidere er Martin Mikkelsen medlem af udvalget. Partierne, der ikke er med i budgetaftalen, tilbydes en plads i udvalget. Udvalget forankres i Miljø-, Teknik- og Klimaudvalget. §17-4 udvalget nedsættes i 2019.

6.2 Klimatilpasninger.

Der er i perioden 2019 – 2021 afsat 10 mio. kr. til klimatilpasningsprojekter, som omfatter Odder Å, Stampmøllebækken og Oldrup Bæk gennem Oldrup by.

Endvidere afsættes 10 mio. kr. i 2022-2023 til klimasikring af Hou by.

7. ERHVERVSFREMME OG TURISME.

7.1 Udvikling Odder.

Odder Kommune er et godt sted at etablere og drive virksomhed. Odder Kommune yder en målrettet erhvervsservice i samarbejde Udvikling Odder og Erhvervshus Midtjylland.

Odder Kommune bidrager til Erhvervshus Midtjylland med 0,6 mio. kr. årligt. Derudover ydes der tilskud til den lokale erhvervsservice gennem Udvikling Odder. Tilskuddet til Udvikling Odder udgør 924.000 kr. årligt. Fra 2020 øges dette tilskud med 600.000 kr. med henblik på især at fremme iværksætteri, samt fastholde og udbygge samarbejdet mellem virksomhederne og Jobcentret i Odder Kommune.

Der anvendes 200.000 kr. af Økonomi- og Erhvervsudvalgets vækstpulje til medfinansiering af tilskudsforhøjelsen til Udvikling Odder.

7.2 Nye erhvervsgrunde.

Odder Kommune har udsolgt af erhvervsgrunde på Jernaldervej i Odder by.

For at imødekomme den stigende efterspørgsel efter erhvervsgrunde i Odder planlægges 18-20 nye erhvervsgrunde på Jernaldervej.

Til køb af jord, byggemodning m.m. er der afsat 9 mio. kr. i 2019 og yderligere 9,8 mio. kr. i 2020.

7.3 Turisme.

Odder, Horsens og Hedensted kommuner arbejder med oprettelse af Naturpark Horsens fjord. Naturparken skal bidrage med at skabe sammenhæng mellem naturområderne i de 3 kommuner. Odder Kommune afsætter 250.000 kr. hertil i 2020 og 2021.

Der afsættes 500.000 kr. årligt fra 2020 til fremme af bosætning, turisme samt forbedret færgebetjening af Tunø. Ø-udvalget disponerer over puljen.

7.4 Sti fra Odder by til Norsminde Fjord.

Det er et ønske i kommuneplanen, at der etableres et stiforløb fra Odder by til Norsminde Fjord. Et stiforløb vil give borgerne og besøgende mulighed for en oplevelsesrig naturtur fra Odder langs åen ud til fjorden.

I 2019 er der afsat 1 mio. kr. I 2020 – 2022 afsættes yderligere 2 mio. kr.

Udformningen af stiforløbet og stien er endnu ikke fastlagt, men partierne bag aftalen ser gerne etableret en trampesti snarest mulig.

7.5 Offentlige toiletter.

I 2019 er der anvendt 0,5 mio. kr. til udskiftning af toilettet ved dampskibsbroen på Alrø.

I 2020 afsættes 0,5 mio. kr.

7.6 Gylling mølle.

Der afsættes 250.000 kr. i 2020 til sikring af Gylling Mølle.

8. BYUDVIKLING.

8.1 Nye boligområder.

Udbygningen af boligområdet ved Bendixminde fortsætter i 2020. Til byggemodning af grunde afsættes en ramme på 10 mio. kr. Endvidere afsættes 3,6 mio. kr. til færdiggørelse af en række nyere boligområder, som er bebygget. Færdiggørelserne omfatter bl.a. anlæg af fortove, beplantninger og stier.

8.2 Byudviklingsstrategi for Odder midtby.

Til realisering af projekter i byudviklingsstrategien for Odder midtby er der i 2019 afsat 2 mio. kr. Der afsættes yderligere 3 mio. kr. i hvert af årene 2020, 2021 og 6 mio. kr. i hvert af årene 2022 og 2023.

Tilsagnet fra RealDania om økonomisk støtte til etableringen af "Folkeparken" ved Odder Rådhus indgår i finansieringen af dette byudviklingsprojekt.

Indtil der er en analyse, der nærmere viser behovet for anlæggelse af yderligere p-pladser i Odder midtby, afsættes der ikke midler hertil.

8.3 Udviklingsområde ved Hou havn.

Et udviklingsområde ved Hou havn har være udbudt offentligt til salg i foråret 2019. Byrådet vil i efteråret 2019 drøfte de indkomne tilbud inden endelig stillingtagen. Efter et eventuelt salg af området, skal køber indgå i en proces med Odder Kommune omkring udarbejdelse af lokalplan. I denne proces skal købers projekt konkretiseres yderligere med henblik på at sikre, at projektet opfylder Odder Kommunes krav og vision for området.

I budgettet afsættes indtil videre 14,0 mio. kr. i perioden 2021 – 2022 til klimasikring af byggeriet og etablering af havnepromenade, som etableres i samarbejde med bl.a. Hou Lystbådehavn.

9. TRAFIK OG TRAFIKSIKKERHED

9.1 Trafiksikkerhedspulje.

Trafiksikkerhedspuljen på 1,2 mio. kr. videreføres i 2020 og 2021. Puljen er til trafiksikring i oplandsbyerne.

9.2 Rude Havvej, letbaneområdet.

Ud over de ikke disponerede midler i 2019 på 5,1 mio. kr., afsættes yderligere 3,0 mio. kr. i 2022, 10 mio. kr. i 2023 til udvikling af området omkring letbanen ved Rude Havvej.

9.3 Cykelsti mellem Gylling og Ørting.

Der afsættes 2.550.000 kr. til færdiggørelse af cykelstien mellem Gylling og Ørting.

Anlægsarbejdet er startet i efteråret 2019.

9.4 Vedligeholdelse af parkeringspladser og øvrige arealer i f.m. kommunale institutioner.

Udgifter til vedligeholdelse af parkeringspladser og øvrige hårde belægninger i forbindelse med kommunale institutioner afholdes af de midler, der er afsat til asfalt m.m. i Miljø-, Teknik- og Klimaudvalgets budget.

10. BRANDSIKKERHED, BRANDHANER OG ØSTJYLLANDS BRANDVÆSEN.

10.1 Brandsikkerhed og brandhaner.

Der gennemføres en opgradering af brandsikkerheden i kommunens institutioner. Der vil især være fokus på institutioner, der fungerer som boliger for borgerne, eller hvor der lejlighedsvis overnattes.

Opgraderingen af brandsikkerheden vil også omfatte almennyttige boliger, som stilles til rådighed for vanskeligt stillede og handicappede borgere.

Endvidere har Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen pålagt kommunerne, at gennemføre en afdækning af det nuværende brandsikkerhedsniveau på de kommunale bygninger.

Østjyllands Brandvæsen ønsker ikke at benytte en række brandhaner, hvorfor disse brandhaner nedlægges.

Der afsættes 2 mio. kr. i 2020, 1 mio. kr. årligt i perioden 2021 – 2023 til gennemgang af nuværende brandsikkerhedsniveau, opgradering af brandsikkerheden og nedlæggelse af brandhaner, der ikke længere indgår i beredskabet.

10.2 Østjyllands Brandvæsen.

Østjyllands Brandvæsen er økonomisk udfordret på flere områder, og har gennemført en række udgiftsbegrænsende tiltag.

Bestyrelsen i Østjyllands Brandvæsen har drøftet de økonomiske udfordringer, og har efterfølgende indstillet til de 4 ejerkommuner, at driftstilskuddet øges med 2,5 mio. kr.

Odder Kommunes andel af forhøjelse udgør 134.000 kr., og afsættes på driftsbudgettet fra 2020. Odder Kommunes bidrag til Østjyllands Brandvæsen udgør herefter 4,3 mio. kr.

11. VEDLIGEHOLDELSE AF KOMMUNALE BYGNINGER.

Gode og velfungerende bygninger har stor betydning for brugere og personale, derfor afsættes, ud over puljer til løbende vedligeholdelse, 4,7 mio. kr. i 2020, og 3 mio. kr. i hvert af årene 2022 og 2023 til større vedligeholdelsesarbejder.

Der er igangsat en undersøgelse af mulighederne for at sælge en række kommunale bygninger. Ejendomme der ikke anvendes i den daglige kommunale service, samt bygninger, der i dag udlejes til ikke-kommunale formål, forventes solgt snarest mulig.

Indtægter fra salg af ejendomme anvendes ligeledes til større vedligeholdelsesarbejder.

1. prioritet er udskiftning af utæt tag på Rådhuset.
2. prioritet er ombygning og tilbygning på Bronzealdervej.
3. prioritet er udskiftning af utæt tag på Biblioteket.

Den endelige anvendelse af indtægterne ved salg af bygninger træffes af Byrådet,

12. BORGERRÅDGIVERFUNKTION.

Der afsættes 114.000 kr. i 2020 og 170.000 kr. fra 2021 til en tværkommunal borgerrådgiverfunktion.

Med borgerrådgiverfunktionen vil borgerne kunne få hjælp til at forstå en afgørelse fra kommunen, rådgivning om, hvordan man klager over kommunens afgørelser, sagsbehandling mm. Endvidere kan der ydes hjælp til at genskabe dialogen med kommunens medarbejder, hvis der er opstået konflikter i en sag, hjælpe borgeren med at forberede sig til samtalen og efterfølgende hjælpe med at samle op på samtalen.

13. TILTAG FOR AT ØGE RÅDERUMMET TIL VÆKST, UDVIKLING, VELFÆRD, BÆREDYGTIGHED OG KLIMAINDSATS.

Der er et vedvarende fokus på, at så mange ressourcer som muligt kommer ud at gøre gavn på velfærdsområderne. Der vil også i de kommende år være fokus på at frigøre ressourcer til borgernær velfærd bl.a. gennem effektiviseringer, indkøbsaftaler, fortsat digitalisering, automatisering mv.

Effektiviseringer.

De i budgetaftalerne 2017 og 2019 fastlagte mål for effektiviseringer fastholdes.

Effektiviseringerne skal blandt andet bidrage til fastholdelse af et for Odder Kommune passende råderum.

Råderummet medvirker til en fortsat udvikling og effektiv drift af Odder Kommune.

Effektiviseringerne udgør 1 % af serviceudgifterne i 2020 og 0,75 % fra 2021.

Råderumskatalog og omprioriteringskatalog.

På baggrund af et kommunalt samarbejde om frigivelse af midler, udarbejdes et råderumskatalog.

Endvidere udarbejdes et omprioriteringskatalog, der kritisk gennemgår Odder Kommunes opgaveløsning og organisering. Arbejdet igangsættes efter budgetvedtagelsen for 2020.

Effektiviseringsprocenten.

Effektiviseringsprocenten revurderes hvert år efter indgåelse af de årlige økonomiaftaler mellem KL og regeringen. Endvidere indgår målsætningen om et råderum på minimum 50 mio. kr. årligt i vurderingen af effektiviseringsprocenten.

De 3 budgetmål fastlagt i budgetaftalen for 2019.

I budgetaftalerne for 2018 og 2019 indgår betydelige investeringer i nye mål for:

- sårbare og udsatte unge mellem 18 og 24 år,
- styrket indsats hos Jobcentret der skal styrke borgernes muligheder for at vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked og
- øget indsats for at styrke de inkluderende læringsmiljøer og tidlige indsatser på almenområdet i dagtilbud og skole.

De 3 mål skal bidrage til, at investeringerne kan nedbringes over en årrække, og samtidig bidrage til en forøgelse af råderummet.

Anvendelse af eksterne konsulenter.

Der er en høj faglighed i Odder Kommune og mange dygtige medarbejdere. Dermed er der potentiale for at løse flere opgaver uden brug af eksterne konsulenter. Dette skal frigøre ressourcer til den borgernære velfærd og den fortsatte udvikling af Odder Kommune.

Målsætningen i 2020 er en nedbringelse af udgifter til konsulentbistand med 1,0 mio. kr.

Nedbringelsen omfatter ligeledes anvendelse af konsulentbistand i forbindelse med konkrete anlægsprojekter, udarbejdelse af planer mm.

13. AFVIKLING AF LANGFRISTET GÆLD.

Der optages ikke lån i perioden 2020 – 2023. I tilsvarende periode afdrages 85 mio. kr. på den langfristede gæld, som herefter er nedbragt til at være lidt under den landsgennemsnitlige gæld pr. indbygger, hvilket er målet i den økonomiske politik.

14. BESKATNING.

Skatteprocenten og grundskyldspromillen fastsættes uændret til henholdsvis 25,1 og 30,32.

15. STYRKELSE AF KASSEBEHOLDNINGEN.

For at fastholde en passende kassebeholdning og skabe rum til uforudsete udgifter, er der indregnet en styrkelse af kassebeholdningen på 6 mio. kr. årligt i 2020 og 2021.

Den gennemsnitlige kassebeholdning forventes herefter at udgøre 90 mio. kr. som fastlagt i den økonomiske politik.

Der afsættes en pulje på 2.977.000 kr. under Økonomi- og Erhvervsudvalget til økonomisk konsolidering. Puljen er primært afsat til styrkelse af kassebeholdningen for derved at bidrage til at modvirke nedskrivningen af folkeskolernes gæld. Puljen skal samtidig medvirke som et "værn" mod statslige sanktioner ved budgetoverskridelser.

16. PULJE TIL UDBETALING AF OPSPAREDE FERIEPENGE.

Til 2. behandlingen af budget 2020 fremsendes forslag til oprettelse af pulje til udbetaling af opsparede feriepenge i forbindelse med ny ferielov. De opsparede feriemidler dækker perioden 1.9.2019 – 31.8.2020, og udbetales til Lønmodtagernes Feriemidler i forbindelse med, at de medarbejdere, der har opsparede feriemidler, forlader arbejdsmarkedet eller opsiger jobbet hos Odder Kommune.

Puljen, der afsættes under Økonomi- og Erhvervsudvalget, udgør 1.872.000 kr. årligt.

Puljen finansieres ved justeringer af budgetterne for KMF og statstilskud.

Udbetalingen sker med virkning af 1.7.2021, hvorfor de afsatte midler i 2020 overføres til 2021 i forbindelse med genbevilling af uforbrugte driftsmidler. Udbetalingerne i 2021 vil omfatte både 2020 og 2021.

Med oprettelse af puljen friholdes kommunens institutioner, afdelinger m.fl. for denne udgift.

Budgetaftale for 2020 og budgetoverslagsårene 2021 - 2023		2020	2021	2022	2023
		1.000 kr.			
Råderum i budgetoplæg til 1. behandlingen		-29.715	-16.032	-20.096	-10.706
Justering af Ø-tilskud efter endelig udmelding fra SIM		-72	-72	-72	-72
Justering af KMF efter fastfrysning af bidrag på B2019-niveau i 2020 priser		-1.270	-1.270	-1.270	-1.270
Justering af bloktilskud - staten betaler forhøjelse af særtilskud		-530	-530	-530	-530
Oprettelse af pulje til indbetalinger til LFM i f.m. opsparede feriemidler		1.872	1.872	1.872	1.872
Råderum i budgetoplæg efter justeringer og oprettelse af LFM-pulje		-29.715	-16.032	-20.096	-10.706
Besparelser på konsulentydelse		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Hverdagseffektiviseringer som aftalt i B2017 og B2019 (1% i 2020 og 0,75 % fra 2021)		-8.850	-15.487	-22.124	-28.761
Råderum før ny drift og anlæg		-39.565	-32.519	-43.220	-40.467
Drift					
1	Ny daginstitution - drift efter færdiggørelse i foråret 2022			500	670
2	Børne- og Ungepolitikken - barnets stemme, samarbejde mm	2.000	2.000	2.000	2.000
3	Nye devices til folkeskolen	2.240	2.240	2.240	2.240
4	Pulje til tværgående forebyggelse forankret i SSF	750	750	750	750
5	Ø-udvalget - bosætning og turisme	500	500	500	500
6	Forhøjelse af bidrag til Østjyllands Brandvæsen	134	134	134	134
7	Horsens fjord samarbejde	250	250		
8	Udvikling Odder - fuldtids projektstilling herefter permanent	600	600	600	600
	Udviklingspuljen finansierer 200.000 kr. af projektstilling	-200	-200	-200	-200
9	Borgerrådgiver via den fælleskommunale borgerrådgivning der p.t. omfatter 6 kommuner	114	170	170	170
10	Brandsikring af bygninger, brandhaner der sløjfes og brandsikkerhedsgennemgang af kommunale institutioner	2.000	1.000	1.000	1.000
I alt		8.388	7.444	7.694	7.864
Engangsudgifter medtaget på driften:					
11	Gylling Mølle, sikring af møllen	250			
12	Pulje til styrkelse af kassebeholdningen optages på serviceudgiftsbudget	2.977			
13	Grøn og bæredygtig udvikling	1.500			
I alt engangsudgifter medtaget på driftsbudgettet		4.727			
Råderum til anlæg		-26.450	-25.075	-35.526	-32.603
Anlægsudgifter ekskl. byggermodning:					
14	Cykelsti Ørting-Gylling	2.550			
15	Sti til Norsminde (1 mio. kr. afsat i 2019). Herefter i alt 3 mio. kr.	1.000	400	600	
16	Udskiftning af offentlige toiletter	500			
17	Klimasikring	3.000	2.000		
18	Trafiksikring gennem 5 byer	1.200	1.200		
19	Ny daginstitution inkl. midlertidige løsninger	7.000	10.000	8.000	
20	Sundhedshus	2.000	15.115	11.926	959
21	Sundhedshus - forbrug af statstilskud	-2.000	-6.640		
22	Stationsområde ved Rude Havvej (5,1 mio. kr. uforbrugt i 2019)			3.000	10.000
23	Stenslund -165 m2 til forsamlingslokale til beboere m.fl.	3.500			
24	Odder midtby	3.000	3.000	6.000	6.000
25	Større bygningsvedligeholdelsesarbejder (+ salg af grunde og bygninger)				
	1. prio. rådhus og 2. prio. Bronzealdervej og 3. prio. tag på biblioteket	4.700		3.000	3.000
26	Udvikling af Hou havn (klimasikring af byggeri, havnepromenade)		13.000	1.000	
27	Udvikling af Hou havn - salg af grund (skønnet beløb)		-13.000		
28	Udvikling Hou havn - klimasikring og trafikprojekt/p-pladser (24 mio. kr.)			2.000	8.000
I alt anlægsudgifter - netto		26.450	25.075	35.526	27.959
29	Byggermodning af grunde og færdiggørelse af byggermodningsområder	23.390	16.850	16.740	10.660
30	Indtægter fra salg af grunde	-23.390	-16.850	-16.740	-10.660
I alt byggermodning og salg af grunde		0	0	0	0
Budgetresultat (= overskud)		0	0	0	-4.644

I lighed med veje og stier, vedligeholdes skolegårde og p-pladser i f.m. institutioner over nuværende budget til asfalt. Kassebeholdningen styrkes med 6 mio. kr. i 2020 og 2021.

Skatteprocent og grundskyldspromille er uændret 25,1 % og 30,32 promille.

Den langfristede gæld nedbringes med 85 mio. kr. i perioden 2020 - 2023.

Den gennemsnitlige kassebeholdning udgør 90 mio. kr.

Partierne bag aftalen er enige om, at skolernes gæld nedskrives til grænsen for overførsel af underskud.

Totalbudget i 1.000 kr.	B2020	BO2021	BO2022	BO2023
A Finansiering				
Personskatter 25,1 procent	-979.235	-1.015.044	-1.045.766	-1.077.443
Bidrag til topskat 0,20 %	676	691	668	682
Selskabsskatter	-8.262	-7.527	-7.504	-7.466
Dødsboskat	-202	-957	-400	-400
Grundskyld 30,32 promille	-144.783	-149.127	-153.600	-158.208
Grundskyld - produktionsjord 7,2 promille	-9.061	-9.061	-9.061	-9.061
Skatter i alt	-1.140.867	-1.181.025	-1.215.663	-1.251.896
Bløkttilskud efter indbyggertal incl. betinget tilskud	-23.160	-24.696	-22.788	-17.040
Nettoudligningstilskud (udgiftsbehov og indtægtsgrundlag)	-169.968	-175.196	-178.760	-179.732
Efterregulering af tilskud/udligning ved selvbudgettering i 2018		1.903		
Salg af HMN - modregning i bløkttilskud 20 %	398			
Likviditetstilskud efter befolkningstal	-5.856			
Udligning af selskabsskat mellem kommunerne	-17.364	-15.343	-15.374	-15.575
Tilskud til kommuner med mindre øer (Tunø)	-3.312	-3.378	-3.446	-3.515
Udligning vedr. udlændinge	7.968	8.071	8.214	8.488
Særligt bløkttilskud til ældreplejen (2 puljer)	-7.980	-8.122	-8.317	-8.516
Værdighedsmilliard tilskud til ældreområdet	-4.788	-4.894	-5.007	-5.122
Tilskud til løft af kvaliteten i dagpasningen for de 0-5 årige	-2.076	-2.049	-2.096	-2.144
Tilskud til bekæmpelse af ensomhed	-456	-465	-476	-487
Overgangstilskud aldersbetinget udgiftsbehov (2019 og 2020)	-3.756			
Beskæftigelsestilskud	-45.624	-46.536	-47.467	-48.417
Bidrag til regional udvikling 112 kr. pr. indbygger	2.548	2.894	3.001	3.133
Tilskud og udligning i alt	-273.426	-267.811	-272.517	-268.926
A i alt finansiering	-1.414.293	-1.448.836	-1.488.180	-1.520.822
B Driftsudgifter				
Serviceudgifter				
Budget 2019 i 2020 pris- og lønniveau	1.030.734	1.030.682	1.029.302	1.030.661
Temæeffektiviseringer og besparelser vedtaget i 2016	-1.618	-1.618	-1.618	-1.618
1 % budgetreduktion i 2020	-8.850	-8.850	-8.850	-8.850
0,75 % budgetreduktion fra 2021		-6.637	-13.274	-19.912
Demografisk udgiftspres	5.407	11.776	17.155	23.686
Budgetaftale 2018	-2.791	-6.170	-6.170	-6.170
Budgetaftale 2019	-5.167	-6.631	-6.631	-6.631
Budgetaftale 2020	12.716	7.046	7.296	7.466
Øvrige ændringer	1.552	1.152	1.152	1.152
Værdighedsmilliard - Odder km. andel af særtilskud	4.784	4.784	4.784	4.784
Økonomiaftale mellem KL og regeringen	455	455	455	455
Lovændringer	3.476	4.437	4.827	4.827
Serviceudgifter i alt	1.040.698	1.030.426	1.028.427	1.029.850
Indkomstoverførsler og forsikrede ledige	329.533	335.793	341.198	341.809
B i alt driftsudgifter	1.370.231	1.366.219	1.369.626	1.371.659
Renter				
Renter af likvide aktiver	-300	-300	-300	-300
Rente af langfristede tilgodehavender	-53	-45	-38	-38
Renterudgifter på langfristet gæld	1.989	1.837	1.472	1.523
Renteudgifter på ældreboliglån	350	339	327	315
Garanti provision	-600	-600	-600	-600
Renter i alt	1.387	1.231	861	900
Pris- og lønstigninger i budgetoverslagsårene		30.405	62.215	95.291
DRIFTSRESULTAT	-42.675	-50.981	-55.479	-52.972
C Afdrag på lån og finansforskydninger				
Afdrag på lån	21.780	21.946	21.976	22.376
Afdrag på ældreboliglån	4.042	4.058	4.074	4.090
Afdrag på langfristede tilgodehavender	-225	-225	-225	-225
Frigivelse af deponerede midler fra salg af HNM	-273	-273	-273	-273
Opsparede driftsmidler (modpost til post på driftsbudget)	-5.600	-5.600	-5.600	-5.600
C Afdrag på lån og finansforskydninger	19.724	19.906	19.952	20.369
D Jordforsyning (anlægsudgifter og indtægter)				
Byggemodning	23.390	16.850	16.740	10.660
Salg af grunde	-23.390	-16.850	-16.740	-10.660
D Jordforsyning i alt	0	0	0	0
RESULTAT FØR SKATTEFINANSIERET ANLÆG	-22.950	-31.075	-35.526	-32.603
E Anlægsudgifter - skattefinansieret	26.450	25.075	35.526	27.959
Påvirkning af kassebeholdningen:				
Styrkelse af kassebeholdningen i budgetoplæg til 1. behandling	6.000	6.000		
Lån optaget i 2019 til forbrug i 2020 (kasseforbrug)	-9.500	0	0	0
RESULTAT - = styrkelse / + = forbrug	0	0	0	-4.644

HOVEDOVERSIGT 2020 - 2023				
Mio. kr. (- = indtægt / + = udgifter)	2020	2021	2022	2023
Indtægter:				
Skatter	-1.140,9	-1.181,1	-1.215,7	-1.251,9
Generelle tilskud m.v.	-273,4	-267,8	-272,5	-268,9
Indtægter i alt	-1.414,3	-1.448,8	-1.488,2	-1.520,8
Nettodriftsudgifter:				
Serviceudgifter	1.040,7	1.030,4	1.028,4	1.029,9
Indkomstoverførsler og forsikrede ledige	329,5	335,8	341,2	341,8
Pris- og lønregulering 2021 - 2023		30,4	62,2	95,3
Renter	1,4	1,2	0,9	0,9
Nettodriftsudgifter i alt	1.371,6	1.397,9	1.432,7	1.467,8
DRIFTSRESULTAT	-42,7	-51,0	-55,5	-53,0
Anlæg :				
Skattefinansierede anlægsudgifter	26,5	25,1	35,5	28,0
Skattefinansieret resultat	-16,2	-25,9	-20,0	-25,0
Jordforsyning:				
Byggemodnings udgifter (anlæg)	23,4	16,9	16,7	10,7
Indtægter ved salg af byggegrunde	-23,4	-16,9	-16,7	-10,7
Jordforsyning i alt	0,0	0,0	0,0	0,0
Afdrag på lån og finansforskydninger:				
Afdrag på lån	25,8	26,0	26,1	26,5
Finansforskydninger	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1
Afdrag på lån og finansforskydninger i alt	19,7	19,9	20,0	20,4
BUDGETRESULTAT	3,5	-6,0	0,0	-4,6
positivt tal = kasseforbrug, negativt tal = styrkelse af kassebeholdning				
Specifikation af budgetresultates virkning på kassebeholdningen				
Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Styrkelse af kassebeholdningen	-6,0	-6,0		-4,6
Overført låneoptagelse fra 2019 (kasseforbrug)	9,5			
Budgetresultat (+ = Kasseforbrug / - = styrkelse af kassen)	3,5	-6,0	0,0	-4,6
GENNEMSNITLIG KASSEBEHOLDNING	79,3	88,9	87,6	90,0